

Datum
2019-02-01
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
HVO-2018-3300

Förslag till yttrande

Till
Revisorskollegiet

Revision av klimatutsläpp och matkonsumtion SR-2018-54

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens svar på revisorskollegiets rekommendationer följer nedan.

Rekommendation att upprätta åtgärdsplaner för hur målen i matpolicyn ska nås m.m.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden är medveten om att det finns flertalet förbättringsområden inom nämndens verksamhetsområde på området hållbar utveckling och mat och de två övergripande målen i *Policy för hållbar utveckling och mat* kring ökad andel ekologisk mat och minskade växthusgasutsläpp.

Sedan 1 september 2018 är kockar och köksbiträden (dock ej samtlig personal som köper in och bereder måltider) i organisationen samlade under en och samma enhet vilket ger mer gynnsamma förutsättningar för ett utvecklingsarbete på många områden inom kost och måltider, bland annat området mat och klimatutsläpp. Kostverksamheterna inom hälsa, vård och omsorg har sedan tidigare arbetat olika utifrån att verksamheterna har varit organiserade under fem olika nämnder. Först nu finns en samordning kring mat- och måltidsfrågorna.

Under 2019 kommer förvaltningen för första gången att ha möjlighet att göra systematiska kontinuerliga kontroller med återkoppling till verksamheten kring andelen ekologiska livsmedel. Kostchefen inom förvaltningen planerar en åtgärd tillsammans med enhetens sektionschefer att under 2019 arbeta med att byta ut konventionella till ekologiska livsmedel med fokus på en varugrupp i taget för att kunna utvärdera utfallet både när det gäller kvalitet och kostnader så att inköpen håller budget. Att följa upp kostnaderna på ett på lång sikt korrekt sätt behöver dock invänta det nya ramavtalet för livsmedel som träder i kraft den 1 april 2019 samt det kostdatasystem som implementeras i förvaltningen under 2019.

En åtgärd som planeras för målet om att minska växthusgasutsläpp är det fortsatta arbetet kring matsvinn som redan påbörjats. Under 2018 har matsvinnsmätningar genomförts på 11 boenden, under 2019 planeras mätningar på samtliga boenden och i samtliga kök. För att

minska växthusgasutsläppen har också ett arbete påbörjats för att öka antalet växtbaserade rätter. Med tanke på nämndens målgrupp och deras preferenser för traditionella rätter kompetensutvecklas kockarna för att i viss utsträckning ha fler vegetariska rätter på menyn.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige beslutade styr- och ledningssystemet som innebär att nämnden utifrån kommunfullmäktiges mål beslutar om nämndsmål och målandikatorer och att förvaltningen beslutar om åtaganden. Nämnden anser därför att arbetet utifrån *Policy för hållbar utveckling och mat* ska ske inom ramen för kommunfullmäktiges ordinarie styrning och uppföljning med mål. Kommunfullmäktiges budget med mål för 2019 beslutades den 20 december 2018, och nämnden har därefter fram till den 31 mars 2019 på sig att besluta om nämndspecifika mål och målandikatorer. I arbetet med nämndsbudget 2019 och förvaltningens åtaganden kommer därför revisionens synpunkter, identifierade förbättringsområden och rekommendationer att tas i beaktande för att sedan följas upp inom ramen för ordinarie budgetuppföljning. En eventuell åtgärdsplan för att nå målen i *Policy för hållbar utveckling och mat* med beräknade kostnader, förväntade effekter och ansvarig per åtgärd bedöms därför inte i nuläget som mest ändamålsenlig för hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, en planering för arbetet kommer bland annat att finnas i nämndsbudget 2019.

Nämnden ser också, med anledning av de brister som identifierats i granskningen, fram emot det potentiella stöd i arbetet med hållbar utveckling och mat som kommunstyrelsen kan erbjuda om den följer revisionens rekommendationer:

- Säkerställande av att det finns tydliga och för organisationen enhetliga riktlinjer för hur matpolicyn ska tillämpas vid representation
- Säkerställande av att det finns en sammanhållen struktur för tillämpning, uppföljning och utvärdering av policyn
- säkerställande av att systemet för uppföljning av växthusgasutsläpp tas i bruk och implementeras.

Rekommendation att se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtal med externa aktörer

Med bakgrund i att hälsa-, vård- och omsorgsnämndens inköp i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen, och att hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen är en stor förvaltning med många inköpare, avser hälsa-, vård- och omsorgsnämnden att verka för att det kommungemensamma stödet ska vara större för avtal inom representation, exempelvis genom ramavtal för konferensanläggningar och cateringleverantörer. De kommungemensamma mallarna för direktupphandling bör innehålla information om att hållbarhetskrav ska ställas, vilket de inte innehåller idag. Ett annat önskemål nämnden kan verka för hos upphandlingsenheten är att ha kommungemensamma ramavtal för dessa sorters avtal för att säkerställa att rätt hållbarhetskrav ställs utifrån beslutade policys och riktlinjer.

Förvaltningen har inrättat en inköpssamordnarfunktion och i dennes planerade förvaltningsövergripande kompetensutvecklingsinsatser inom upphandling kan också hållbarhetsfrågor lyftas för att öka kunskapen om krav på hållbarhet hos inköpare i organisationen.

Rekommendation att bryta ner det övergripande målet i matpolicyn avseende andel ekologiska livsmedel till delmål samt följa upp detta i samband med övrig måluppföljning

Revisorerna bedömer att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden inte har brutit ned det övergripande målet i *Policy för hållbar utveckling och mat* om att de ekologiska inköpen ska vara 100 % år 2020 till delmål och därmed inte heller integrerat uppföljningen av delmålet med ordinarie måluppföljning. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att detta är gjort genom att nämnden sedan den bildades 2017 haft en målindikator för andelen ekologiska livsmedel i nämndsbudget vilken därmed följts upp i delårsrapporter och årsanalys, dvs. i samband med övrig måluppföljning. *Policy för hållbar utveckling och mat*, som säger att de övergripande målen ska brytas ned till delmål, gäller sedan 2010 då nuvarande system för styrning och ledning med mål inte fanns. För att samla styrningen på ett ställe, dvs. kombinera styrdokumentet med kommunens styr- och ledningssystem har nämnden gjort bedömningen att sätta delmålet för andel ekologiska livsmedel i form av en målindikator i budget (för 2017: 40 %, för 2018: 45 %). Detta sätt att sätta delmål, samt följa upp det, avser nämnden fortsätta med även framåt.

Ordförande

Anders Rubin

Förvaltningsdirektör

Gisela Gréen
